

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ		
<p>1. Датум и орган који је именовано комисију: Декан Факултета техничких наука на основу одлуке Наставно-научног већа Факултета техничких наука; Решење број 012-199/4-2022 од 21.07.2022.</p>		
<p>2. Састав комисије у складу са <i>Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду</i>:</p>		
1. др Илија Ћосић	Професор емеритус	Производни и услужни системи, организација и менаџмент, 24.03.2016.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду	Председник	
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2. др Јелена Бороцки	Редовни професор	Члан
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду	Производни и услужни системи, организација и менаџмент, 24.07.2020.	
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
3. др Бојан Лалић	Редовни професор	Производни и услужни системи, организација и менаџмент, 07.10.2021.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду	Члан	
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
4. др Александар Рикаловић	Ванредни професор	Производни и услужни системи, организација и менаџмент, 18.02.2020.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду	Члан	
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
5. др Драгослав Словић	Редовни професор	Индустријско и менаџмент инжењерство, 10.05.2018.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора

Факултет организационих наука, Универзитет у Београду		Члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
6. др Слободан Морача	Редовни професор	Производни и услужни системи, организација и менаџмент, 02.12.2020.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду		Ментор
установа у којој је запослен-а		функција у комисији

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

- Име, име једног родитеља, презиме:
Ангела, Јован, Фајси (рођ. Сладић)
- Датум рођења, општина, држава:
10.08.1987. Врбас, Република Србија
- Назив факултета, назив претходно завршеног нивоа студија и стечени стручни/академски назив:
**Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду, Инжењерски менаџмент
Мастер инжењер менаџмента**
- Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија:
**2013. година,
Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука
Индустријско инжењерство/Инжењерски менаџмент**

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Утицај зрелости у управљању пројектима на остваривање пословне изврности организација

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са знаком броја страница, поглавља, слика, схема, графикана и сл.

Докторска дисертација кандидаткиње Ангеле Фајси под насловом Утицај зрелости у управљању пројектима на остваривање пословне изврности организација садржи укупно 7 поглавља и то:

1. Уводна разматрања,
2. Теоријске подлоге,
3. Истраживачки оквир,
4. Дискусија,
5. Закључна разматрања и правци будућих истраживања,
6. Литература,
7. Прилози

Дисертација је написана на 157 страна у којима је приказано 25 слика, 29 табела и 8 графикана.

Испред основног текста дисертације дата је насловна страна, кључне документацијске информације на српском и енглеском језику, захвалница, садржај рада, листе слика, табела и графикана. На крају основног текста је дат списак коришћене литературе који обухвата укупно 228 референци.

Као додатак основном тексту дисертације документовано је 2 прилога и на самом крају се налази План третмана података из дисертације.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Наслов дисертације је формулисан јасно и прецизно, описујући разматрану проблематику и спроведено истраживање.

У **првом поглављу** дисертације су дата уводна разматрања у оквиру којих је објашњен значај истраживања утицаја зрелости у управљању пројектима на остваривање пословне изврности у условима које захтева нова индустријска револуција. Постављени су предмет и проблем истраживања, истраживачка питања и хипотезе, као и организација самог истраживања и очекивани допринос.

Комисија сматра да су контекст, предмет, проблем, као и постављени циљ и хипотезе истраживања дефинисани јасно и концизно.

Друго поглавље рада обухвата преглед значајних теоријских истраживања почевши од области управљање пројектима са посебним освртом на зрелост у управљању пројектима, затим је обрађена тема пословне изврности и на крају, дат је преглед њиховог односа у контексту глобалних и индустријских трендова. Досадашња истраживања су се у мањој мери бавила односом између зрелости организација у управљању пројектима и остваривања пословне изврности, док прегледом научне литературе нису идентификовани радови у оквиру којих се однос између ова два појма посматрао у контексту нивоа пословног умрежавања и спремности за Индустрију 4.0. Из тог разлога се довођење ових појмова у везу сматра научним доприносом дате докторске дисертације.

Комисија сматра да приказани преглед стања у литератури јасно указује на актуелност истраживања и на потребу за развојем методологије за унапређење зрелости организација у управљању пројектима ради остваривања виших нивоа пословне изврности.

Теоријско утемељење и аргументација потребе за истраживањем на дату тему је потпуно јасна и концептуално оправдана.

У **трећем поглављу** дисертације је постављен методолошки оквир за емпиријски део истраживања који подразумева појашњење процеса истраживања и развоја истраживачког инструмента, затим дефинисање узорка, као и појашњење процеса прикупљања и анализе података. За спровођење истраживања је коришћена метода анкетног истраживања помоћу које су прикупљени субјективни ставови испитаника уз помоћ упитника који је дистрибуиран путем интернет алата Google forms. Укупан број испитаника који се одазвао на истраживање је 130, док је крајњи број прихваћених упитника 124.

Комисија сматра да су методе за емпиријско истраживање утицаја зрелости у управљању пројектима на пословну изврност детаљно описане, узимајући у обзир контекстуалне услове нивоа пословног умрежавања и спремности за Индустрију 4.0.

Развој истраживачког инструмента и процес узорковања представљени су систематично.

Након описа методологије приказани су резултати статистичке обраде прикупљених података. У првом делу је приказана је дескриптивна статистика, и провера интерне структуре упитника за процену зрелости у управљању пројектима. Два истраживачка модела и дефинисане хипотезе у оквиру њих су тестирана методом структуралног моделовања, тзв. анализом путање, док су остале хипотезе тестиране Пирсоновим коефицијентом корелације и т-тестом за независне узорке. Поред тестираних хипотеза,

спроведене су и додатне анализе које иду у прилог дискусији резултата тестираних истраживачких модела и хипотеза.

Комисија сматра да су резултати истраживања представљени јасно и концизно. Опис узорка и валидација скала у инструменту одговарају захтевима методолошки исправно структурираних резултата истраживања.

У циљу тестирања хипотеза адекватно су спроведене примењене статистичке методе.

Четврто поглавље обухвата дискусију резултата У оквиру овог поглавља приказана је анализа резултата истраживања, као и њихово поређење са претходним истраживањима која су приказана у теоријском делу дисертације. Такође, приказане су теоријске и практичне импликације које су проистекле из истраживања.

Резултати показују да примена предложене методологија може помоћи у разумевању значаја које управљање пројектима има на остваривање пословне изврсности.

Комисија сматра да је тумачење и дискусија резултата обухватила ужи и шири контекст овог истраживања. Поред тумачења резултата тестираних хипотеза, протумачени су и резултати додатних анализа чиме се допринело детаљнијем разумевању дефинисане проблематике.

У **петом** делу дисертације изведена су закључна разматрања, приказана су ограничења датог истраживања и предложени су правци даљих истраживања.

Комисија сматра да изведени закључци потврђују значај унапређења различитих димензија зрелости организација у управљању пројектима ради остваривања виших нивоа пословне изврсности. Датим истраживањем није доказан медијацијски ефекат који ниво пословног умрежавања и спремност за Индустрију 4.0 остварују на пословну изврсност посматрано са аспекта зрелости у управљању пројектима, што је даље појашњено ограничењем узорка и дате су импликације за будућа истраживања.

Шесто поглавље приказује преглед коришћене литературе у истраживању, а у **седмом поглављу** се налази прилог дисертације (истраживачки инструмент на српском и енглеском језику).

Комисија сматра да литература одговара тематици докторске дисертације, а да прилог адекватно употпуњује садржај дисертације.

На основу изложених ставова, Комисија позитивно оцењује све делове докторске дисертације.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ:

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у складу са *Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду* који је повезан са садржајем докторске дисертације. Услучају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и кадаће бити објављени и приложити потврду уредника часописа о томе.

Радови објављени у часописима међународног значаја:

Fajsi, A., Morača, S., Milosavljević, M., & Medić, N. (2022). Project Management Maturity and Business Excellence in the Context of Industry 4.0. *Processes*, 10(6), 1155 (Engineering, Chemical: 69/142; IF 2021 = 3.352) (M22)

Радови објављени у часописима националног значаја:

Vekić, A., Borocki, J., & **Fajsi, A.** (2019). Development of entrepreneurial ecosystem through university's new companies. *Management: Journal of Sustainable Business and Management Solutions in Emerging Economies*, 24(3), 33-47 (M24)

Саопштења са међународних конференција:

Ćirić, D., Topo, M., Gračanin, D., **Fajsi, A.**, & Vujičić, M. (2022). Project Management Skillset Challenges in Industry 4.0. In *Industrial Innovation in Digital Age* (pp. 489-495). Springer, Cham. (M33)

Fajsi, A., Morača, S., & Milosavljević, M. (2022). Project Management Challenges in Implementing Agile Methods in Manufacturing SMEs. In *Industrial Innovation in Digital Age* (pp. 159-164). Springer, Cham. (M33)

Milosavljević, M., Morača, S. & **Fajsi, A.** (2021). Industry 4.0: A review of technology influence on business models. *International Scientific Conference-Flexible Technologies - MMA (14; Novi Sad)*, 139-142, ISBN 978-86-6022-364-9 (M33)

Ćirić, D., Gračanin, D., Cvetković, N., **Fajsi, A.**, & Graić, I. (2018). Agile Project Management beyond Software Development: Challenges and Enablers. *International Scientific and Expert Conference (9, TEAM)*, Novi Sad, 245-251, ISBN: 978-86-6022-098-3 (M33)

Morača, S., Cvetković, N., **Fajsi, A.**, Gračanin, D., Suzić, N. (2018). Scheduling in project-based manufacturing environment. *International Scientific Conference "Flexible Technologies" - MMA (13, Novi Sad)*, 199-202, ISBN 978-86-6022-094-5 (M33)

Morača, S., Cvetković, N., **Fajsi, A.**, & Jovanovic, M. (2017). Implementation of business excellence model in cluster environment. *Total Quality Management – Advanced and Intelligent Approaches*, (9, Belgrade), 166-171, ISBN 978-86-7083-934-2 (M33)

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА:

У оквиру докторске дисертације примарно су се истраживале међузависности нивоа зрелости у управљању пројектима у организацији са нивоима остварене пословне изврности. Идентификоване међузависности посебно су разматране у односу на величину организације, ниво пословног умрежавања и спремност за Индустрију 4.0.

Закључна разматрања дате докторске дисертације упућују на важност унапређења зрелости организација у управљању пројектима кроз систематизовани развој њених управљачких и организационих аспеката, који пре свега подразумевају успостављање и развој културе за управљање пројектима, образовање и оспособљавање запослених, формализацију и систематизацију процеса, као и примену алата, метода и техника за ефикасно планирање и имплементацију пројеката. Спроведено истраживање указује да зрелост организације у свим посматраним аспектима управљања пројектима недвосмислено води до виших нивоа пословне изврности. У ту сврху је предложен модификовани ПроМММ модел за процену зрелости у управљању пројектима унутар организација који има за циљ да идентификује простор за побољшања у овом домену. С

обзиром на то да је пословање организација под утицајем све учесталијих промена насталих услед техничко-технолошког напретка, неизбежно је све претходно закључено посматрати у контексту тих промена и будућих трендова. Управљање пројектима и пословна извршност еволуирају и мењају се сходно тим новим условима, те је у оквиру ове докторске дисертације испитан њихов однос под утицајем нивоа пословног умрежавања са другим субјектима и нивоа спремности за Индустрију 4.0.

Додатно је истражено који се алати, праксе и методе управљања пројектима најчешће користе у организацијама, те је структура одговора дата према величини организација и на тај начин су креиране препоруке за сваки тип организације како би што боље искористили своје ресурсе и потенцијале.

Комисија позитивно оцењује начин приказа и тумачења резултата истраживања.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА:

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Резултати докторске дисертације су приказани на јасан и прецизан начин. Сви резултати релевантни за истраживање су сумарани кроз приказе слика, табела и графикана уз одговарајући пратећи текст.

Резултати истраживања су представљени систематично и прегледно. Добијени резултати су тумачени у складу са претходном литературом, уз коментарисање нових сазнања, као и давањем сугестија за правце будућих истраживања. У складу са претходно наведеним, закључци који су проистекли из ове дисертације су аргументовани, свеобухватни и актуелни.

Текст докторске дисертације је проверен у софтверу за детекцију плагијаризма iThenticate, који није показао значајно подударење са другим изворима литературе. Кандидат је дошао до поузданих закључака који су оригинални и применљиви у пракси.

На основу приказаног, Комисија је донела позитивну оцену за начин приказа и тумачења резултата, са закључком да је докторска дисертација оригинално ауторско дело кандидата Ангеле Фајси.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме?

Дисертација је написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе?

Дисертација садржи све битне елементе за позитивну оцену дисертације.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци?

Истраживање спроведено у оквиру ове докторске дисертације даје оригиналан допринос науци из теоријске и практичне перспективе.

Оригиналан теоријски допринос се огледа у синтези досадашњих сазнања о зрелости у управљању пројектима и пословној извршности у контексту глобалних и индустријских трендова. Индустрија 4.0 је област која је у повоју, те се допринос посебно односи на посматрање ових релација у контексту измењених услова насталих њеном појавом и даљим развојем

Оригиналан допринос у практичном смислу јесте предлог методологије за унапређење нивоа зрелости у управљању пројектима која може бити примењивана код организација

које теже остварењу виших нивоа пословне изврсности. Примена дате методологије може да обезбеди јасан правац успостављања и унапређења пројектних активности како би организације побољшале своје пословне резултате, постигле веће задовољство интересних група, успоставиле друштвено-одговорно пословање и адекватну бригу о животној средини. На основу прегледа литературе утврђено је да је ово једино истраживање које доводи у везу зрелост у управљању пројектима са пословном изврсношћу, притом испитујући важност медијаторских ефеката нивоа пословног умрежавања и спремности за Индустрију 4.0

Резултати добијени кроз спроведено истраживање указују на потребу да се развије и примени прилаз за оцењивање стања и дефинисање правца унапређења организације у погледу зрелости у управљању пројектима како би се остварили виши нивои пословне изврсности и створили услови за реализацију пројеката Индустрије 4.0, што представља оригинални научни допринос ове докторске дисертације. Резултати истраживања, у практичном контексту, применљиви су у производној и услужној делатности, као и у организацијама свих величина које теже остваривању пословне изврсности.

Комисија закључује да дисертација садржи све елементе оригиналног научног рада.

4. Који су недостаци дисертације и какав је њихов утицај на резултат истраживања?

Дисертација нема недостатака који би утицали на резултате истраживања.

X ПРЕДЛОГ:

На основу наведеног, комисија предлаже:

- а) да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана;
- б) да се докторска дисертација врати кандидату на дораду (да се допуни односно измени);
- в) да се докторска дисертација одбије.

Место и датум: Нови Сад, 09.09.2022.

1. др Илија Ћосић, професор емеритус
_____, председник
2. др Јелена Бороцки, редовни професор
_____, члан
3. др Бојан Лалић, редовни професор
_____, члан
4. др Александар Рикаловић, ванредни професор
_____, члан
5. др Драгослав Словић, редовни професор
_____, члан
6. др Слободан Морача, редовни професор
_____, ментор

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.